УДК 614.2:616-089-053.2:311.172

О.Б. Олексюк

Тенденції рівнів госпіталізації дітей першого року життя

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, м. Львів, Україна

Мета *– провести поглиблений аналіз даних звітів закладів охорони здоров'я Львівської області про діяльність (фф. №20) щодо рівнів госпіталізації та лікарняної летальності дітей першого року життя за 2007–2016 рр.*
Метод*: статистичний.*
Результати*. Протягом 2007–2016 рр. рівні госпіталізації дітей першого року життя Львівської області значуще не змінилися (приріст показників госпіталізації становив -2,0%, при p>0,05). У структурі госпіталізованої захворюваності переважали класи хвороб органів дихання (43,3% у 2016 р.) та окремі стани, які виникають у перинатальному періоді (22,0%). Аналіз рівнів госпіталізації за класами хвороб за два п'ятирічні періоди виявив значуще (p<0,05) зростання у 2012–2016 рр., порівняно з 2007–2011 рр., показників із приводу: хвороб ока та його придаткового апарату (на 43,9%); травм та отруєнь (на 15,4%), деяких інфекційних та паразитарних хвороб (на 10,9%), а значуще зниження – у зв'язку із хворобами крові й кровотворних органів (на 37,6%).*
Висновки*. Середні рівні госпіталізації дітей першого року життя у 2012–2016 рр. значуще не відрізнялись від рівнів 2007–2011 рр. (558,7±4,53‰ проти 557,5±8,12‰, p>0,05), а середні рівні лікарняної значуще (p<0,05) знизились з 1,69±0,15% до 1,32±0,09% за два порівняльні п'ятирічні періоди.*
Ключові слова*: госпіталізація, діти, діти першого року життя.*

Вступ

У період реформування системи охорона здоров'я України важливим завданням є визначення потреб у стаціонарному лікуванні дітей окремих вікових груп при певних видах патології. Розрахунок потреби в госпіталізації дітей передбачає обчислення фактичних обсягів наданої їм стаціонарної допомоги з урахуванням динаміки рівнів госпіталізації за останні роки [1–3].

Мета роботи – проаналізувати рівні та структуру госпіталізації дітей першого року життя, які проживають у Львівській області, за доступними офіційними даними МОЗ України протягом 2007–2016 рр.

Матеріали та методи

Відносні та середні показники госпіталізації дітей першого року життя та усіх дітей (віком 0–17 років) області обчислено на основі даних «Звітів лікувально-профілактичного закладу за рік» (фф. №20).

Статистичний аналіз матеріалів проведено з використанням комп'ютерної програми Statistica 8.0. Значущість різниці між середніми показниками виміряно за допомогою U-тесту, а відносними величинами – тесту Фішера із Metropolis алгоритмом.

Результати дослідження та їх обговорення

За період 2007–2016 рр. рівні госпіталізації дітей першого року життя Львівської області значуще не змінилися (приріст показників госпіталізації становив -2,0%, при p>0,05) (рис.).

Порівняння середніх загальних рівнів госпіталізації дітей першого року життя за два п'ятирічні періоди наведено в таблиці.

Водночас, у 2007–2016 рр. рівні госпіталізації усіх дітей Львівської області зросли на 22,2% (з 182,9 до 223,5 на 1000 дітей).

У дітей першого року життя найвищі рівні госпіталізації у 2016 р. були зареєстровані з приводу: хвороб органів дихання (247,6 випадку госпіталізації на 1000 дітей даної вікової групи, або 43,3% усіх зареєстрованих випадків госпіталізації) та окремих станів, які виникають у перинатальному періоді (126,0‰, або 22,0%). Ці два провідні класи хвороб становили більшість (65,3%) усіх випадків госпіталізації дітей першого року у 2016 р. На третьому місці у структурі госпіталізації знаходилися деякі інфекційні та паразитарні хвороби (44,9‰, або 7,8%), на четвертому – природжені вади розвитку, деформації та хромосомні аномалії (42,9‰, або 7,5%).

Структура госпіталізації за класами хвороб не змінювалася протягом досліджуваного періоду. Так, питома вага двох провідних класів – хвороб органів дихання та окремих станів, які виникають у перинатальному періоді, у 2012–2016 рр. становила в середньому 44,0±0,58% та 21,1±0,48% проти 45,4±0,95% та 21,2±0,76% у 2007–2011 рр. (p>0,05).

За два порівнювані п'ятирічні періоди середні показники госпіталізації дітей першого року життя зросли у 6 із 18 класів хвороб за МКХ-10, однак тільки для трьох класів хвороб різниці в рівнях була значущою (p<0,05), (табл.).

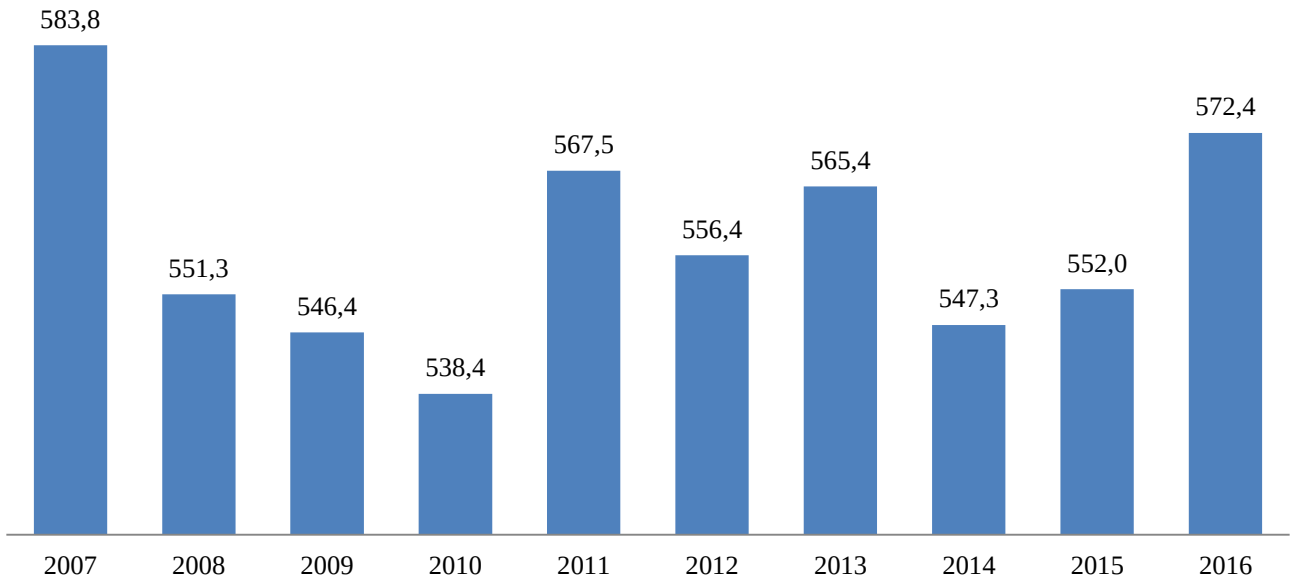

Рис. *Рівні госпіталізації дітей першого року життя Львівської області у 2007–2016 рр. (на 1000 дітей до одного року)*

Таблиця

Середні рівні госпіталізації дітей першого року життя у 2007–2011 та 2012–2016 рр. за класами хвороб (на 1000 дітей даного віку)

Клас за МКХ-10	Середні показники (M±m) за:		Значущість різниці (p)	Приріст (%)
	2007–2011 рр.	2012–2016 рр.		
Деякі інфекційні та паразитарні хвороби	38,7±0,93	42,9±0,71	**< 0,01**	10,9
Новоутворення	4,7±0,74	3,8±0,36	> 0,05	-18,7
Хвороби крові й кровотворних органів та окремі порушення із залученням імунного механізму	3,3±0,32	2,0±0,19	**< 0,05**	-37,6
Ендокринні хвороби, розлади харчування та порушення обміну речовин	2,3±0,10	1,8±0,19	> 0,05	-22,1
Розлади психіки та поведінки	0,04±0,04	0,0	> 0,05	-100,0
Хвороби нервової системи	11,0±0,51	10,6±0,43	> 0,05	-3,7
Хвороби ока та його придаткового апарату	16,4±1,02	23,6±0,78	**< 0,01**	43,9
Хвороби вуха та соскоподібного відростка	8,9±0,45	8,4±0,36	> 0,05	-5,8
Хвороби системи кровообігу	1,0±0,14	0,8±0,20	> 0,05	-18,6
Хвороби органів дихання	252,9±5,90	246,1±4,03	> 0,05	-2,7
Хвороби органів травлення	27,5±0,41	25,8±0,73	> 0,05	-6,0
Хвороби шкіри та підшкірної клітковини	11,9±0,46	10,2±0,71	> 0,05	-14,4
Хвороби кістково-м'язової системи	0,9±0,15	0,7±0,12	> 0,05	-27,1
Хвороби сечостатевої системи	11,4±0,46	11,6±0,46	> 0,05	1,8
Окремі стани, що виникають у перинатальному періоді	118,4±5,31	118,0±2,83	> 0,05	-0,4
Природжені вади розвитку, деформації та хромосомні аномалії	38,9±0,36	41,7±0,77	< 0,01	7,2
Симптоми, ознаки та відхилення від норми	0,13±0,05	0,14±0,04	> 0,05	10,5
Травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх чинників	9,3±0,38	10,7±0,51	< **0,05**	15,4
Усі хвороби	557,5±8,12	558,7±4,53	> 0,05	0,2

Значуще зростання рівнів госпіталізації відмічалося з приводу: хвороб ока та його придаткового апарату (на 43,9%, з 16,4±1,02‰ до 23,6±0,78‰, p<0,01); травм, отруєнь та деяких інших наслідків дії зовнішніх чинників (на 15,4%, з 9,3±0,38‰ до 10,7±0,51‰, p<0,05), а також деяких інфекційних та паразитарних хвороб (на 10,9%, з 38,7±0,93‰ до 42,9±0,71 p<0,01).

Звертає на себе увагу те, що в класі «Деякі інфекційні та паразитарні хвороби» рівень госпіталізації з приводу кишкових інфекцій за порівнювані п'ятирічні періоди зріс на 11,9% (з 28,62±0,85‰ до 32,02±1,41‰, p=0,07).

Значуще зниження середніх рівнів госпіталізації за класами хвороб за порівнювані п'ятирічні періоди було зареєстровано тільки у зв'язку із хворобами крові й кровотворних органів (на 37,6%, з 3,3±0,32‰ до 2,0±0,19‰, p<0,05), (табл. 1).

Щодо провідних класів госпіталізації дітей до року, то зниження рівнів госпіталізації з приводу хвороб органів дихання (на 2,7%) та окремих станів, що виникають у перинатальному періоді (на 0,4%), було незначущим (p>0,05), (табл.).

Слід зазначити, що в класі хвороб органів дихання статистично значуще знизилася частота госпіталізації дітей першого року життя у зв'язку із пневмоніями (з 18,4±1,03‰ у 2007–2011 рр. до 11,6±0,39‰ у 2012–2016 рр., p<0,01).

За період 2007–2016 рр. показники лікарняної летальності дітей першого року життя знизились на 52,7% (з 2,15% у 2007 р. до 1,02% у 2016 р.). Порівняння середніх показників рівнів летальності за два п'ятирічні періоди також показало їх значуще (p<0,05) зниження з 1,69±0,15% у 2007–2011 рр. до 1,32±0,09% у 2012–2016 рр.

Рівні госпіталізації дітей першого року життя значуще перевищували загальний рівень госпіталізації усього дитячого населення області від 2,5 до 3,2 разу.

У 2016 р. діти першого року життя у Львівській області найчастіше госпіталізувались у дитячі міські лікарні (31,1% усіх вибулих зі стаціонару) та центральні районні лікарні (20,8%). У дитячих обласних лікарнях стаціонарно лікувалося 16,8%, у Львівській обласній клінічній лікарні – 6,2%, інших обласних закладах охорони здоров'я – 7,7%, міських та центральних міських лікарнях – 7,3%, районних лікарнях – 6,4%, пологових будинках – 3,1%, інфекційних лікарнях – 0,5% дітей, вибулих зі стаціонарів за рік.

На жаль, обмеженість даних, що стосуються стаціонарного лікування дітей першого року життя, які приведені у «Звіті лікувально-профілактичного закладу за рік» (фф. №20), не дають змоги обчислити та проаналізувати інші показники, які характеризують госпіталізацію дітей першого року життя та ресурсне забезпечення наданої їм стаціонарної допомоги.

Висновки

Протягом 2007–2016 рр. рівні госпіталізації дітей першого року життя Львівської області значуще (p>0,05) не змінились і становили 583,8‰ у 2007 р. проти 572,4‰ у 2016 р. Порівняння середніх загальних рівнів госпіталізації дітей першого року життя за два п'ятирічні періоди значущої різниці також не виявило (557,5±8,12‰ у 2007–2011 рр. проти 558,7±4,53‰ у 2012–2016 рр., p>0,05).

У структурі госпіталізації дітей першого року життя провідними класами захворювань були: хвороби органів дихання та окремі стани, які виникають у перинатальному періоді. Структура госпіталізації за класами хвороб не змінювалася протягом досліджуваного періоду. Так, питома вага хвороб органів дихання та окремих станів, які виникають у перинатальному періоді, у 2012–2016 рр. становила в середньому 44,0±0,58% та 21,1±0,48% проти 45,4±0,95% та 21,2±0,76% у 2007–2011 рр. (p>0,05).

Значуще (p<0,05) зростання середніх показників госпіталізації дітей першого року життя за два порівнювальні періоди реєструвалося в класах: «Хвороби ока та його придаткового апарату» (на 43,9%), «Деякі інфекційні та паразитарні хвороби» (на 10,9%), «Травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх чинників» (на 15,4%); а значуще (p<0,05) зниження – тільки у зв'язку із хворобами крові й кровотворних органів (на 37,6%).

Показники лікарняної летальності дітей першого року життя значуще (p<0,05) знизилися з 1,69±0,15% у 2007–2011 рр. до 1,32±0,09% у 2012–2016 рр.

Протягом 2016 р. 31,1% дітей першого року життя лікувалися в стаціонарах дитячих міських, 27,2% – у центральних районних і районних, 16,8% – у дитячих обласних лікарнях, 6,2% – у Львівській обласній клінічній лікарні, 7,7% – в інших обласних закладах охорони здоров'я, 7,3% – у міських та центральних міських лікарнях, 3,1% – у пологових будинках, 0,5% – в інфекційних лікарнях.

Перспективи досліджень спрямовані на подальше вивчення даної проблеми.

Література

1. Про затвердження «Методичних рекомендацій щодо розрахунку потреби населення у медичній допомозі» : наказ МОЗ України № 420 від 15.07.2011 р. [Електронний ресурс]. − Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20110715_420.html. – Назва з екрана.
2. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2015 рік / за ред. Шафранського В. В. ; МОЗ України, ДУ «УІСД МОЗ України». – Київ, 2016. – 452 с.

3. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2016 рік / МОЗ України, ДУ «УІСД МОЗ України». – Київ : МВЦ «Медінформ», 2017. – 519 с.

Дата надходження рукопису до редакції: 29.01.2018 р.

Тенденции уровней госпитализации детей первого года жизни

О.Б. Олексюк
Львовский национальный медицинский университет имени Данила Галицкого, г. Львов, Украина

Цель – провести углубленный анализ данных отчетов учреждений здравоохранения Львовской области (Украина) об их деятельности (фф. №20), касающихся уровней госпитализации и больничной летальности детей первого года жизни за 2007–2016 гг.

Метод: статистический.

Результаты. В течение 2007–2016 гг. уровни госпитализации детей первого года жизни Львовской области значимо не изменились (прирост показателей госпитализации составил -2,0%, при p>0,05). В структуре госпитализированной заболеваемости преобладали классы болезней органов дыхания (43,3% в 2016 г.) и отдельные состояния, возникающие в перинатальном периоде (22,0%). Анализ уровней госпитализации по классам болезней по двум пятилетним периодам показал значимое (*p*<0,05) возрастание в 2012–2016 гг., по сравнению с 2007–2011 гг., показателей по поводу: болезней глаза и его придаточного аппарата (на 43,9%); травм и отравлений (на 15,4%), некоторых инфекционных и паразитарных болезней (на 10,9%), а значимое снижение – в связи с болезнями крови и кроветворных органов (на 37,6%).

Выводы. Средние уровни госпитализации детей первого года жизни в 2012–2016 гг. значимо не отличались от уровней 2007–2011 гг. (558,7±4,53‰ против 557,5±8,12‰, p> 0,05), а средние уровни больничной летальности снизились с 1,69±0,15% до 1,32±0,09% в течение двух сравниваемых пятилетних периодов.

Ключевые слова: госпитализация, дети, дети первого года жизни.

Trends of the hospitalization rates of children of the first year of life

O.B. Oleksiuk
Danylo Halytsky Lviv National Medical University, Lviv, Ukraine

Purpose – to carry out in-depth analysis of the data of the reports of health care institutions of Lviv region (Ukraine) on their activities regarding the rates of hospitalization and hospital mortality of children of the first year of life during 2007–2016.

Method: statistical.

Results. During 2007–2016 hospitalization rates of children of the first year of life in Lviv region didn't change significantly (the increase of hospitalization rates was -2.0%, at p>0.05). In the hospitalization structure prevailed the chapters "Diseases of the respiratory system" (43.3% of all diseases in 2016) and "Certain conditions originating in the perinatal period" (22.0%). The analysis of hospitalization rates by chapters over two five-year periods revealed a significant increase (p<0.05) in 2012–2016, compared with 2007–2011, of hospitalization rates of chapters "Diseases of eye and adnexa" (for 43.9%); "Injuries and poisonings" (by 15.4%), "Certain infectious and parasitic diseases" (by 10.9%), and a significant decrease – of chapter "Diseases of the blood and blood-forming organs"(by 37.6%).

Conclusions. The average hospitalization rates of children of the first year of life in 2012–2016 didn't significantly differ from the levels of 2007–2011 (558.7±4.53‰ versus 557.5±8.12‰, p>0.05), and the mean levels of the hospital mortality rate had significantly (p<0,05) decreased from 1,69±0,15% to 1,32±0,09% over two comparative five-year periods.

Key words: hospitalization, health care resources, children.

Відомості про автора

Олексюк Ольга Богданівна – к.мед.н., асистент кафедри організації і управління охороною здоров'я факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького; вул. Пекарська, 69б, м. Львів, 79010, Україна.